

ЗАКОН

О ИЗМЕНИ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ КОРИСНИКА ФИНАНСИЈСКИХ УСЛУГА

Члан 1.

У Закону о заштити корисника финансијских услуга („Службени гласник РС“, бр. 36/11), члан 39. мења се и гласи:

„Члан 39.

У случају уступања потраживања банке из уговора о кредиту правном лицу као новом повериоцу, корисник задржава сва права која су уговорена, као и право истицања приговора према новом повериоцу које је имао и према банци, а правно лице као нови поверилац не може корисника довести у неповољнији положај од положаја који би имао да то потраживање није пренето и корисник због тога не може бити изложен додатним трошковима.

Банка потраживања из једног уговора може уступити само једном правном лицу као новом повериоцу.

Банка је дужна да обавести корисника о уступању потраживања из става 1. овог члана.

Одредбе овог члана сходно се примењују на потраживања из уговора о лизингу, уговора о дозвољеном прекорачењу рачуна, уговора о издавању и коришћењу платне картице и уговора о отварању и вођењу рачуна.“

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тачка 6. Устава Републике Србије којом је утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, јединствено тржиште, систем обављања појединих привредних и других делатности и монетарни и банкарски систем.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Доношењем Закона о заштити корисника финансијских услуга („Службени гласник РС“, бр. 36/11) први пут је на један целовит начин уређена ова област и омогућена заштита свим категоријама корисника финансијских услуга. Дакле, основни циљ Закона јесте уређење заштите корисника банкарских услуга, услуга финансијског лизинга и корисника финансијских погодби. У покушају постизања ове заштите, регулише се и уступање потраживања банке у члану 39. Закона, а који члан је услед непрецизности самог текста подложен различитим тумачењима.

Тумачење члана 39. Закона дато је у форми Мишљења Народне Банке Србије, Сектора за контролу пословања банака број ВИИ-1741/2/11МБ у вези са његовом применом, дана 27.07.2011. године. Наведеним Мишљењем НБС, у складу са чланом 39. Закона, банке могу потраживања, како доспела тако и недоспела, од физичких лица уступити само банкама. Наведено тумачење ствара проблем који има више правних недоследности, наноси штету финансијском систему Републике Србије, а не доноси никакве погодности за кориснике финансијских услуга из више разлога:

1. Тумачење одредбе је противуставно, у смислу члана број 21. Устава, да су пред Уставом и законом сви једнаки. Ако се заштита корисника финансијских услуга по тумачењу НБС изражава кроз забрану уступања доспелих и ненаплаћених потраживања банке, онда ни сви корисници финансијских услуга нису у истом положају. Наиме, корисници финансијских услуга су и корисници картица издатих од небанкарских финансијских институција – као што је Дајнерс, а овај се члан никако не може применити на небанкарске институције.
2. Тумачење дато кроз наведено Мишљење НБС мења циљ члана 39. и самог Закона који се огледа у заштити корисника финансијских услуга, па тако, уместо да се институт уступања потраживања банке регулише у свему у складу са самом сврхом Закона, практично се забрањује само уступање. Наведеним тумачењем заправо се онемогућава уступање потраживања банке било коме осим другој банци, а што се у пракси и не догађа.

3. Тумачење такође ограничава могућност иностраних компанија које имају своја представништва у Србији и које се баве откупом потраживања да у финансијски систем Србије инвестирају значајна новчана средства из иностранства на име куповне цене за потраживања банака према физичким лицима и тиме позитивно утичу на ликвидност српске привреде.
4. Тумачење директно штети банкарском систему Србије, јер индиректном забраном продаје потраживања, банке морају да воде судске поступке у циљу наплате својих потраживања од физичких лица, што значи да су у обавези да инвестирају значајна новчана средства у судске поступке наплате потраживања, да би можда некада, успеле да наплате спорна и ризична потраживања која у том тренутку више нису саставни део биланса банке. Једна банка готово и да нема мотива да купи спорна и ризична потраживања друге банке, што резултира тиме да чак и уколико би једна банка желела да уступи своја потраживања (уместо да инвестира новац у наплату истих) она на тржишту никада неће наћи купца. Диспарат понуде и тражње (уколико се икада појави банка која жели да купи спорна и ризична потраживања друге банке) негативно ће утицати на вредност тих потраживања и ићи на штету банке која жели да уступи своја потраживања.

Предложеном изменом члана 39. истовремено се елиминишу све наведене негативне последице постојећег тумачења и постиже се циљ самог Закона - заштита корисника финансијских услуга. Наведеном изменом не изиграва се циљ члана 39. Закона, који се огледа у заштити корисника финансијских услуга у случајевима уступања потраживања, јер након уступања потраживања, нови поверилац никако не може довести корисника финансијских услуга у неповољнији положај у односу на положај који би имао да конкретно потраживање није било уступљено, и не може бити изложен додатним трошковима, али се истовремено не забрањује уступање потраживања повериоцу који није банка. Такође, овом изменом предметног члана и омогућавањем преноса потраживања банака из уговора о кредиту, лизингу, уговора о дозвољеном прекорачењу рачуна, уговора о издавању и коришћењу платне картице и уговора о отварању и вођењу рачуна, правном лицу у Републици Србији, умањује се кредитни ризик и могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке због неизвршавања обавеза корисника финансијских услуга према банци, а средства добијена од уступања банка може да даље пласира на тржиште.

III ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Предложеном изменом члана 39. предвиђа се могућност преношења потраживања са банке на друго правно лице на територији Републике Србије. На овај начин умањује се кредитни ризик и могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке због

неизвршавања обавеза корисника финансијских услуга према банци, а средства добијена од уступања банка може да даље пласира на тржиште.

IV ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење предложених одредаба овог закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.

V РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предложеном изменом члана 39. предвиђа се могућност преношења потраживања са банке на друго правно лице на територији Републике Србије. На овај начин умањује се кредитни ризик и могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке због неизвршавања обавеза корисника финансијских услуга према банци, а средства добијена од уступања банка може да даље пласира на тржиште. Управо наведене чињенице представљају разлог за доношење закона по хитном поступку како би се што пре осетили позитивни ефекти у банкарском систему Србије.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ КОРИСНИКА ФИНАНСИЈСКИХ УСЛУГА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ

Члан 39.

~~У случају уступања потраживања банке из уговора о кредиту другој банци, корисник задржава сва права која су уговорена, као и право истицања приговора према другој банци које је имао и према првој банци, а друга банка не може корисника довести у неповољнији положај од положаја који би имао да то потраживање није пренето и корисник због тога не може бити изложен додатним трошковима.~~

~~Банка потраживање из једног уговора може уступити само једној банци.~~

~~Банка је дужна да обавести корисника о уступању потраживања из става 1. овог члана.~~

~~Одредбе овог члана сходно се примењују на потраживања из уговора о лизингу, уговора о дозвољеном прекорачењу рачуна, уговора о издавању и коришћењу платне картице и уговора о отварању и вођењу рачуна.~~

Члан 39.

У случају уступања потраживања банке из уговора о кредиту правном лицу као новом повериоцу, корисник задржава сва права која су уговорена, као и право истицања приговора према новом повериоцу које је имао и према банци, а правно лице као нови поверилац не може корисника довести у неповољнији положај од положаја који би имао да то потраживање није пренето и корисник због тога не може бити изложен додатним трошковима.

Банка потраживања из једног уговора може уступити само једном правном лицу као новом повериоцу.

Банка је дужна да обавести корисника о уступању потраживања из става 1. овог члана.

Одредбе овог члана сходно се примењују на потраживања из уговора о лизингу, уговора о дозвољеном прекорачењу рачуна, уговора о издавању и коришћењу платне картице и уговора о отварању и вођењу рачуна.“

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Народни посланик Злата Ђерић

2. Назив прописа

Предлог закона о измени Закона о заштити корисника финансијских услуга/Proposal for the Law on Amendment to the Financial Services Consumer Protection Law

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС“, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС“, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум).

а) Одредбе Споразума и Прелазног споразума које се односе на нормативну садржину прописа

Одредбе Споразума – Наслов VI Усклађивање прописа, примена права и правила конкуренције, члан 78. Заштита потрошача и Наслов VIII, Политике сарадње, члан 91. Банкарство, осигурање и друге финансијске услуге

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

Члан 8. Споразума – највише шест година

в) Оцена испуњености обавеза које произилазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

„Испуњава у потпуности“

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произилазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

нема

д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

-

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење одредби примарних извора права ЕУ и оцене усклађености са њима

-

б) Навођење секундарних извора права ЕУ и оцене усклађености са њима

-

в) Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима

-

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

-

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

-

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права.

Предметна измена Закона је мањег обима и није неопходно попуњавати Табелу усклађености прописа.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

Не

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

Не

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Не

Потпис руководиоца органа државне управе, односно другог овлашћеног предлагача прописа, датум и печат

Београд, 10. децембар 2014. Године

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

Злата Ђерић